

Politička organizacija građana "Naša stranka"
Branilaca Sarajeva 5/1, 71 000 Sarajevo
Telefon: 033 408 888; Fax: 033 408 881
E-mail: nasastranka@nasastranka.ba
Web: www.nasastranka.ba

Sanela Klarić

Zastupnica u Skupštini Kantona Sarajevo
Sarajevo, 30.6.2023.

Dostaviti:

Bosna i Hercegovina
Federacija Bosne i Hercegovine
Kanton Sarajevo
Skupština Kantona Sarajevo
n/r Predsjedavajući g. Elvedin Okerić

Uputiti:

Vlada Kantona Sarajevo

PREDMET: ZASTUPNIČKA INICIJATIVA

Poštovani, na osnovu člana 213. Poslovnika Skupštine Kantona Sarajevo ("Službene novine Kantona Sarajevo", broj 41/12 - Drugi Novi prečišćeni tekst, 15/13, 47/13, 47/15, 48/16, 9/20, 14/20, 16/22), Vladi Kantona Sarajevo, upućujem zastupničku inicijativu,

sa kojom ćemo veoma važne projekte energetske efikasnosti uskladiti sa poslednjim standardima, najboljim praksama i zaštitom zdravlja a u skladu sa zahtjevima EU Zelenog dogovora (BiH je potpisala Sofijsku Deklaraciju u novembru 2021. godine) i u skladu sa zahtjevima projekta 100 Cities kroz koji se Kanton Sarajevo obaveza da će do 2030 godine biti karbonneutralan Kanton,

sa kojom tražim da:

- **Projekti energetske efikasnosti budu u službi zaštite okoliša, lokalne ekonomije, zdravlja ljudi te zelenih politika EU;**
- **Pored mjera ugradnje termoizolacije na fasadama i zamjene prozora, odnosno radova na vanjskoj omotnici objekta, obaveznim uvede mjere zamjene sistema grijanja prilagođenom novim EE karakteristikama objekta iz obnovljivih izvora energije;**
- **Uvede obavezne mjere prečišćavanja zraka posebno ako su u pitanju obrazovni i zdravstveni objekti;**
- **Uvede obaveznu mjeru proizvodnje električne energije iz obnovljivih izvora energije za potrebe objekta;**
- **Uvede obaveznu mjeru upravljanja otpadom uz minimalno 50% recikliranja ili ponovnog korištenja građevinskog otpada;**
- **Uvede zelene javne nabavke preko kojih će se obezbjediti podrška lokalnoj ekonomiji uz smanjenje primarne energije i dekarbonizacije;**
- **Uvede obavezan registar svih objekata koji su rekonstruisani po mjerama energetske efikasnosti uz uvođenje obaveznog monitoringa nakon završetka svih radova;**
- **Uvede obavezu certificiranja objekata;**
- **Radi na jačanju kapaciteta i planiraju usvajanje mjera zelenog certificiranja iz 2015. godine.**

OBRAZLOŽENJE:

Trenutne mjere energetske efikasnosti i prakse u Kantonu Sarajevo su daleko od ciljeva Zelene agende i Sofijske deklaracije usvojene u novembru 2022. godine od strane naše države. Trenutne prakse i mjere EE u KS takođe nisu usklađene sa Zelenim akcionim planom KD GCAP i projektom 100 Net Zero gradova kao i drugim strateškim planovima održivog razvoja. Također trenutne prakse su jako daleko od praksi EU i novih direktiva koje zahtjevaju "skoro energetske neovisne objekte" (nearly zero energy buildings – NZEB).

Dodatnim ulaganjem u postojeće prakse pomažemo tuđe ekonomije, a trebamo se okrenuti zelenim javnim nabavkama i cirkularnoj ekonomiji i maksimalno podržati lokalne proizvode, materijale i servise (principi Zelenih javnih nabavki se mogu primjeniti bez izmjena Zakona o javnim nabavkama BiH). Važno je dodati da trenutni energetske efikasni, projekti koji se finansiraju uglavnom iz kredita, nisu dio sistema monitoringa te da ovaj Kanton nema jasne podatke o stvarnim uštedama, ne postoji registar ovih projekata, niti se izdaju certifikati. Takođe za ovu mjeru ne trebamo izmjene važećeg Zakona o energetske efikasnosti FBiH nego dobru volju i uključiti kapacitete u ministarstvima Kantona Sarajevo. Većina projekata energetske efikasnosti koji su uključili javne ili višestambene objekte koji su priključeni na toplane nije tretirala instalacije grijanja te trenutno imamo apsurdnu situaciju da JP Toplane isporučuju iste količine toplote u prostorije koje su energetske efikasnije nakon intervencija te kornici plaćaju iste račune čime nismo ostvarili nikakve uštede te smo projektima (kreditima) samo finansirali građevinske kompanije i nakon 15-20 godina ćemo iamtati planine smeća od ogromnih količina stiropora (toksičnog gorivog materijala) koje smo ugradili na fasade.

Nakon provedenih istraživanja na školama koje su bile predmetom mjera energetske efikasnosti primjećena su kršenja minimalnih zahtjeva za faktore provodljivosti definisane u važećem Zakonu o energetske efikasnosti FBiH što smatram nedopustivim te je i iz ovog razloga neophodno uvesti mjere monitoringa. Ono što najviše zabrinjava, a nakon mjerenja parametara zagađenja unutrašnjeg zraka u učionicama u školama u KS rezultati nivoa zagađenja parametara VO₂ i pm 2,5 i 2,25 su 6-8 puta iznad dozvoljenih nivoa definisanih od strane Svjetske zdravstvene organizacije. Ova zagađenja unutrašnjeg zraka utiču veoma štetno na akademski uspjeh i zdravlje naše djece te je naša obaveza da sa sopstvenim kapacitetima radimo na usklađivanju propisa. Podsjetit ću da je Skupština Kantona Sarajevo jednoglasno usvojila Rezoluciju o zaštiti i unapređenju kvalitete zraka u zatvorenom prostoru KS u junu 2021. godine sa kojom se obavezala Vlada KS da formira interdisciplinarnu radnu grupu koja će raditi na usklađivanju svih zakona, podzakonskih akata i standarda da bi odgovorno pristupili ovoj važnoj temi.

Puno je razloga da trebamo unaprijediti prakse projekata energetske efikasnosti ili kako mi to volimo zvati "projekti utopljanja". Svjesni smo da su savremene dobre prakse mnogo kompleksnije, da uključuju veći broj resora i ministarstava te da je potreban koordinacija ispred Vlade da bi se u budućnosti ovi projekti približili najboljim praksama. Takođe u budućim naporima ne smijemo prebacivati nadležnosti, te moramo garditi kapacitete da ove kompleksne prakse usvojimo i primjenimo radi obaveza prema građanima kojima moramo pružiti najbolje uslove.

Kanton Sarajevo mora postati odgovorniji u investiranju u ove važne projekte a sve to možemo upravo usvajanjem i provođenjem mjera koje su predložene u ovoj inicijativi. Ulaganjem u pilot projekte ćemo garditi kapacitete i podržati lokalnu cirkularnu ekonomiju i održivi odgovorni razvoj te biti spremniji da što prije usvojima najbolje prakse kao obavezu za sve buduće projekte.

S poštovanjem

A handwritten signature in black ink, appearing to read 'Sanela Klarić', written in a cursive style.

Sanela Klarić